

КОРОЛЬ ТРОСТЯНЦЯ

▲ СВІЙ У ТРОСТЯНЦІ. Пам'ятник Леопольду Кенігу напроти прохідної шоколадної фабрики, збудованої у приміщенні його цукрозаводу

Григорію САНИЧ

ПЕТЕРБУРЗЬКИЙ німець залишив величезний слід в історії районного центру Сумщини

Леопольд Кеніг був одним з найбагатших людей дореволюційної Росії на зламі XIX–XX ст. Власник цукроварень, деревообробного, винокурного, кінного заводів, земельних угідь, господар розкішних палаців завжди викликав у одних цікавість, у інших – заздрощі. Його називали «цукровим королем». До того ж і прізвище мав «королівське» (у перекладі з німецької «Кеніг» означає «Король»).

Корені Кеніги мали німецькі. Батько Леопольда залишився сиротою у десятирічному віці і вимушений був самотужки шукати місце під сонцем. Знайшов його в Росії, переїхавши у 1812 р. до Петербурга. До сьомого поту працював хлібопекарем. Однак пожежа 1837 р. знищила все його майно, тому син Леопольд вимушений був влаштуватися на цукровий завод близького знайомого своєї родини, де пройшов усю школу цукроваріння. Через п'ять років він був вже першим радником у справах і помічником господаря.

У 1846 р. він одружився з Кароліною ПАМПЕЛЬ і через два роки після одруження позичив в родини Пампеля 27 тис. руб. на придбання цукрового заводу. За час його господарювання завод став виробляти майже вдвічі більше цукру, що дало можливість

через три – вигідно продати своє підприємство.

З часом, усвідомівши, наскільки застаріли технології цукроваріння в Петербурзі, Кеніг поїхав до Німеччини вивчати прогресивну парову систему цукроваріння, яка там була введена замість вогневої. Поступово Кеніг став досить впливовою людиною в цукровій промисловості Петербурга.

В 70-х роках XIX ст. Леопольд Кеніг стає власником двох цукрових і одного рафінадного заводів в маєтку Тростянець Харківської губернії. Перший цукровий завод, що знаходився на території маєтку, належав Охтирсько-Тростянецькому акціонерному товариству, влаштованому князем Василем ГОЛЦІНИМ, колишнім власником Тростянця. Значною частиною акцій товариства володів Кеніг, що придбав їх одночасно з купівлею маєтку. У 1881р. товариство було ліквідовано і завод перейшов в одноосібне володіння. В цій самій місцевості також розташовані його паркетна фабрика, винокурний завод і фабрика з виробництва в'язального паперу. Кеніг отримав дозвіл губернатора на встановлення в своєму маєтку електрики і згодом збудував дизельну електростанцію. Через центр його маєтку проходила залізниця, тоді і виникла досі існуюча станція Смороди-не. У 1881 р. у маєтку з'явилася власна телефонна станція, а ще через три роки запрацювала нова лікарня. У 1888 р. у Тростянці було побудовано і рафінадний завод фірмою «Вейхель».

На початку XX ст. цукровий магнат випускав одинадцять частину всього рафінаду Росії (в той час у Росії діяло 22 рафінадних заводи). Леопольд Кеніг увійшов у двадцятку найбагатших підприємців дореволюційної Росії, загальний прибуток його родини становив більше 21 млн руб.

Леопольд Кеніг помер, коли йому було 82 роки (1903). Його спадкоємцями лишилися п'ять синів: Карл, Леопольд, Олександр, Фрідріх та Юлій. Вся власність Кенігів була націоналізована комуністами у 1918 році. Родині вдалося емігрувати за кордон.